

Creații simfonice românești

Carmen Popa

Amprenta oricărei personalități artistice asupra propriei creații rămâne un semn distinctiv în procesul de cunoaștere, evaluare dar și în cel de comunicare. E fascinant să întâlnești atâtea *proiecții ale sinelui*, relevând transpuneri marcate de originalitate, ale universului interior, ale emoțiilor, ale

eului profund într-o formă muzicală, o linie melodică, o structură ritmică, o paletă timbrală sau în varii sintaxe sonore.

Audierea CD-ului 70, *Creații simfonice românești*, reprezintă, *de facto*, un tur virtual aparte, creat doar prin intermediul artei sunetelor, al uneia din galeriile amplei expoziții a personalităților reprezentative ale componisticii românești contemporane (promovată sub emblematica denumire *Antologia muzicii românești*), în cadrul căruia se pot intui, cu exigență,

portrete de reală autenticitate - chipuri proprii desprinse din operă. Creația poate fi/este o formă de autoportret, prin stil personal, organizare tematică și viziune artistică. Împreună, aspectele relevate oglindesc lumea interioară a autorului.

Călin Ioachimescu prin *Simfonia I*, Octavian Nemescu prin *PostSimfonia a II-a* și Mihaela Vosganian prin lucrarea *Broken (Three mood states for orchestra)* - protagoniștii CD-ului 70 - oferă, prin ingenioasa înlănțuire a lucrărilor, un spectacol al profilurilor individuale captivante, al dinamicii stilurilor, esteticilor, survolând spații, idei, semnificații, într-un turbion al timpului, de la model original la imitație, de la ritual la cult apoi artă, de la tradiție la inovație, personalizând traseele, respectiv evoluția.

Cu o arhitectonică elaborată, ancorată în tradiție (număr de părți, alternanță de tempo și de caracter, formă), *Simfonia I* aparținând compozitorului Călin Ioachimescu, cucerește prin robustețea și dezinvoltura exprimării, prospețimea demersului componistic și imaginativa accedere la o *nouă consonanță*. În îmbrățișarea *tutti*-ului simfonic (din *allegro*-ul părților I și

a V-a) sunt cuprinse, într-o succesiune expresivă, partidele de suflători (un *Andante* al alternanței, în valuri, a elementelor constructului dihotomic "dezintegrare-recompunere"), percuția (în *Allegretto*-ul unui diptic spumos, configurat pe un alt tip de alternanțe, ce implică antinomii precum acordabil-neacordabil în asociere cu abordări ce se interferează - melodic - ritmic cu liric - dinamic) și corzile + harpa (în *Adagio*-ul - omagiu mahlerian, de factură polifonică, cu densități heterofone, ale cărui sonorități sunt semnificativ înnobilate de timbrul cald al instrumentelor cu coarde și efectul discret al grației harpei, în demersul cu falduri sublime). Gustul aplicat pentru simetrii, pe de o parte și contrastele puternice pe spații mici, pe de altă parte, din *Allegro vivace* final (un *quasi-rondo*) conferă un echilibru special între ordine și dinamism - caracteristic, în general, compozitorului - creând spații rafinate și vibrante deopotrivă.

PostSimfonia a II-a a compozitorului Octavian Nemescu - se relevă asemenea unei reconfigurări cosmogonice post-factum a simfoniei - ca gen muzical afirmat în clasicism.

Coloanele arhetipale ale acestei muzici capacitează și mobilizează, generează decontextualizări, dinamitări, purificări ale construcției simfonice în sine, esențializându-i discursul, restructurându-i mecanismul, concentrându-i și vitalizându-i funcțiile. Abordarea intens spiritualizată, precum și suflul înnoitor produc un impact cathartic copleșitor.

Demersul inițiat, bazat pe esențializări succesive, concepute în *crescendo*, (impresionant proces echivalent cu un *ascensio* năucitor) e tăios, dramatic, marcat de demantelări inexorabile (alt reflex arhetipal), conducând la nucleul cu semnificații profunde. Căutarea echilibrului și a armoniei, deziderat însemnat (gest tipic al complementarității) se conjugă eficient cu scrutarea arhetipală de ansamblu. Detaliile încărcate de sensuri - ca intervalul de un semiton - ajung să facă diferența, între stări afective complet opuse, proprii psihologiei umane precum bucuria și tristețea sau elemente definitorii ale existenței sale - viață și moarte - iar în cadrul ludicului iterativ (cu ingenioasele crochiuri arhetipale), redefinesc timpul, forma - ca o funcție a timpului, spațiul și vibrația (ca inepuizabilă sursă de energie) care plonjează în profunzimile ființei, surprinzând ritmurile ei creatoare.

Infinitul e redus la clipă, clipa esențializând veșnicia.

Gândirea arhetipală nemesciană, în context muzical-filosofic, e o entitate vie care se dezvăluie prin dinamica devenirii sale sonore, prin volutele metastilistice cu deschideri spre universalism.

Simfonia de "după" este, în termeni arhetipali, o istorie a sunetului redusă la esență. Se nasc, firesc, întrebări, în siajul unei estetici a interogației, *postsimfonia* rămânând un opus cu final deschis.... E, *de facto*, o invitație la introspecție, la a căuta sensul în ambiguitate.

BROKEN: Three mood states for orchestra (scrisă în 2023) este o lucrare a compozitoarei Mihaela Vosganian, din "ciclurile așa numite paradigmatic". Demersul componistic este unul conceptual, specific unei

creații structurale, care se constituie parte a unui proces mai amplu, de explorare artistică.

BROKEN se afirmă ca o lucrare simfonică cu un narativ profund, cu dezvoltări programatice, ce funcționează ca o oglindă critică a condiției umane actuale. Tripticul - 1) *Broken Heart/Inimă Frântă*; 2) *Broken Wings/Aripi Zdrobite*; 3) *Broken Mind/Minte Alienată* - descrie cu luciditate dublată de sensibilitate o traiectorie a degradării interioare, pornind de la suferința emoțională, trecând la pierderea libertății/idealurilor, culminând cu pierderea rațiunii, într-un context distopic.

Inimă Frântă e o reacție imediată a sensibilității la o lume lipsită de empatie, dominată de o societate confuză. Mișcarea circulară repetitivă, apăsătoare, în intervalul unei terțe mici, în rostire monodică, sacadată, a tutti-ului orchestral, ajunge, prin repetiție, la sfâșieri paroxistice tulburătoare.

Aripi Frânte reprezintă limitarea și prăbușirea idealurilor, într-o "societate coercitivă", în care individul e doborât de norme, structuri rigide sau de un parcurs "fără direcție" generalizat. Valsul stridențelor grotești, al zborului frânt, e dramatic.

Minte Alienată coincide cu pierderea sinelui, consemnată prin accentele tragic-grotești ale unui marș cvasi-funebru.

Lucrarea reflectă anxietatea existențială a secolului XXI, transformând "societatea fără direcție" într-un mesaj critic și reflexiv.

Creația rămâne deopotrivă o prelungire a personalității precum și o mărturie a identității.

SUMMARY

Carmen Popa

Romanian Symphonic Works

Listening to CD No. 70, *Romanian Symphonic Works*, takes us on a unique virtual tour- created solely through the art of sound - of one of the "galleries" in the "extensive exhibition" of leading figures in contemporary Romanian composition (promoted under the emblematic title *Anthology of Romanian Music*). Within it, one can discern, with exigence, portraits of true authenticity: distinct faces drawn from the works themselves. Călin Ioachimescu, through *Symphony No. 1*, Octavian Nemescu, through *PostSymphony No. 2* and Mihaela Vosganian, through *Broken (Three mood states for orchestra)* - the protagonists of CD No. 70 - offer, through the ingenious interweaving of their works, a display of captivating individual profiles. This is a showcase of stylistic dynamics and aesthetics, traversing spaces, ideas, and meanings in a whirlwind of time: from original model to imitation, from ritual to cult and then art, from tradition to innovation - personalizing their paths and the evolution of music.